Հավելված
Հաստատված է Հայաստանի
Հանրապետության հանրային
ծառայությունները կարգավորող
հանձնաժողովի 2017 թվականի
սեպտեմբերի ---ի N---Լ որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ԾՐԱԳԻՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ
2018 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ 2017

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ ………………………………………………………………………..……3

1. Իրավական ոլորտի բարեփոխումներ և իրավական գործառույթներ ………….........…4

2. Սակագնային քաղաքականություն …………………………………………......…...8

3. Լիցենզավորում ……………………….…………………………………......…10

4. Սպառողների շահերի պաշտպանությանն ուղղված աշխատանքներ ……..……..........11

4.1 Սպառողների սպասարկման որակի ցուցանիշների մոնիթորինգ 11

4.2 Սպառողների դիմումների քննարկում 14

5. Կարգավորվող ընկերությունների ներդրումային ծրագրերի համաձայնեցում և գնումների մոնիթորինգ …………………….......................…..15

6. Կարգավորվող ընկերությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության վերլուծություն………………………….……..………....…..20

7. Էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառ…………………………......…...…......……...............…....21

8. Հանձնաժողովի գործունեության հրապարակայնության, թափանցիկության ապահովումը և համագործակցությունը զանգվածային լրատվության միջոցների ու հասարակական կազմակերպությունների հետ..…….............................…23

9. Համագործակցությունը միջազգային կառույցների և Արցախի Հանրապետության կարգավորող մարմնի հետ...................………….……………....……...25

10. Հանձնաժողովի կողմից բյուջետային մուտքերի ապահովումը ....……………….………….......….…….26

11. Հանձնաժողովի 2018 թվականի պահպանման ծախսերի նախահաշիվը ……………………………….......................……27

12. Հանձնաժողովի 2018 թվականի գործունեության ծրագրի հանրային քննարկումը...……………………………….......................……27

ՆԱԽԱԲԱՆ

Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովը (այսուհետ՝ հանձնաժողով) էներգետիկայի, հեռահաղորդակցության (էլեկտրոնային հաղորդակցության), փոստային կապի (ունիվերսալ ծառայությունների սակագների սահմանման մասով), երկաթուղային տրանսպորտի (ենթակառուցվածքի օգտագործման վճարի սահմանման մասով), տրանսպորտային միջոցների պարտադիր տեխնիկական զննության անցկացման (սակագների մասով) բնագավառներում և ջրային ոլորտում կարգավորող մարմին է, որը գործում է «Հանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին», «Էներգետիկայի մասին», «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին», «Փոստային կապի մասին», «Երկաթուղային տրանսպորտի մասին», «Տեխնիկական արատորոշման միջոցներով տրանսպորտային միջոցների պարտադիր տեխնիկական զննության անցկացման ծառայությունների մատուցման սակագների սահմանման և վերանայման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և Հայաստանի Հանրապետության ջրային օրենսգրքով իրեն վերապահված իրավասությունների շրջանակում:

Հանձնաժողովի կառուցվածքային ստորաբաժանումներն են.

- սակագնային քաղաքականության վարչություն
- ֆինանսական վերլուծության վարչություն
- իրավաբանական և լիցենզավորման վարչություն՝
    - իրավաբանական և դատական սպասարկման բաժին
    - լիցենզավորման բաժին
- զարգացման և մոնիթորինգի վարչություն՝
    - տնտեսագիտական բաժին
    - տեխնիկական բաժին
- հեռահաղորդակցության վարչություն՝
    - կարգավորման քաղաքականության բաժին
    - ռեսուրսների կառավարման և տեխնոլոգիական զարգացման բաժին
- ներքին աուդիտի բաժին
- միջազգային համագործակցության բաժին

- դիմում-բողոքների քննարկման և նիստերի նախապատրաստման բաժին
- գնումների բաժին
- տնտեսական բաժին
- անձնակազմի կառավարման բաժին
- հաշվապահական հաշվառման և սոցիալական ծրագրերի իրականացման բաժին
- ընդհանուր բաժին

Հանձնաժողովի ստորաբաժանումների աշխատանքը, «Քաղաքացիական ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն, համակարգում է հանձնաժողովի աշխատակազմի ղեկավարը:

1. **Իրավական ոլորտի բարեփոխումներ և իրավական գործառույթներ**

Կարգավորվող բնագավառների (համակարգերի) իրավական դաշտի կատարելագործումը շարունակական գործընթաց է և հանձնաժողովի կարևորագույն գործառույթներից մեկը:

Հանձնաժողովը, իրավական ոլորտի կարգավորման կատարելագործման գործընթացում որդեգրած քաղաքականության իրականացման սահմաններում, 2018 թվականի ընթացքում շարունակելու է հետամուտ լինել կարգավորվող ոլորտների իրավական ակտերի լրամշակման աշխատանքներին: Մասնավորապես, մասնակցելու է կարգավորման խնդիրների լուծմանը նպաստող ծրագրերի, իրավական ակտերի և այլ փաստաթղթերի մշակմանը, կատարելագործմանը և իրականացմանը:

Ընդունվել և ուժի մեջ է մտել Հայաստանի Հանրապետության նոր Սահմանադրությանը համապատասխանեցնելու և Ասիական զարգացման բանկի կողմից մշակված «Կարգավորման անկախության բարձրացում» հաշվետվության հիման վրա Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2016 թվականի սեպտեմբերի 29-ի №38 արձանագրային որոշմամբ հաստատված՝ ծրագրի կատարման նպատակով հանձնաժողովի աշխատակազմի կողմից մշակված

«Հանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը, որի հիման վրա նախատեսվում է լրամշակել հանձնաժողովի նիստերի նախապատրաստման և անցկացման կարգը՝ առավել թափանցիկ և հրապարակային դարձնելով հանձնաժողովի գործունեությունը: Միաժամանակ, հանձնաժողովի կողմից ընդունվող հանրային նշանակության որոշումների մշակման գործընթացում հասարակական կազմակերպությունների ակտիվ մասնակցությունը խթանելու նպատակով կարգավորման վճարներից գոյացած հանձնաժողովի տարեկան բյուջեի 1%-ը կուղղվի սպառողների իրավունքների պաշտպանությամբ զբաղվող և հավաստագրված հասարակական կազմակերպություններին հասանելի հատուկ ֆոնդին, ինչի ապահովման համար կմշակվի համապատասխան կարգ ու պայմաններ սահմանող՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծ:

Շարունակվելու են էլեկտրաէներգետիկական շուկայի աստիճանական ազատականացմանն ու միջպետական առևտրի խթանմանն ուղղված իրավական ակտերի մշակման աշխատանքները: Նշված գործընթացի շրջանակում Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության հետ համատեղ նախատեսվում է մշակել և ներկայացնել էլեկտրաէներգետիկական շուկայի կարգավորման նոր գործիքներ՝ հենվելով ինչպես միջազգային առաջավոր փորձի, այնպես էլ ներքին շուկայի սպառողների պաշտպանության, արտադրության և սպառման շուկաներում պատասխանատվության միջոցների ներդրման, սակագների կառուցվածքի բարելավման և այլ հիմնարար սկզբունքների վրա: Այդ ուղղությամբ արդեն իսկ կատարվել են որոշակի աշխատանքներ, մասնավորապես, հանձնաժողովը մասնակցել է «Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի մշակմանը, մշակվել են էլեկտրական էներգիայի բաշխման ծառայության մատուցման (բաշխող-սպառող (որակավորված սպառող)), ինչպես նաև հաշվեկշռման ծառայության մատուցման պայմանագրերի օրինակելի ձևերը, Հայաստանի Հանրապետության

էլեկտրաէներգետիկական համակարգի ցանցային կանոնները, Հայաստանի Հանրապետության էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայի ժամանակավոր առևտրային կանոնները և Հայաստանի Հանրապետության էլեկտրաէներգետիկական համակարգի հուսալիության և անվտանգության ժամանակավոր ցուցանիշները, վերանայվել են «Հաշվարկային կենտրոն», «Էլեկտրաէներգետիկական համակարգի օպերատոր» և «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերությունների լիցենզիաների պայմանները՝ հաշվարկային կենտրոնին օժտելով շուկայի օպերատորի կարգավիճակով:

«Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում նախատեսվող փոփոխություններն ու լրացումներն ուժի մեջ մտնելուց հետո հանձնաժողովը ձեռնամուխ կլինի իր մի շարք իրավական ակտերի, այդ թվում՝ էներգետիկայի բնագավառում գործունեության լիցենզավորման կարգի, էլեկտրական էներգիայի (հզորության) և բնական գազի ներկրման ու արտահանման գործունեության լիցենզավորման կարգի, էներգետիկայի բնագավառում լիցենզավորված անձանց միջև, ինչպես նաև վերջիններիս և սպառողների միջև կնքվող պայմանագրերի օրինակելի ձևերի, էներգետիկայի բնագավառի լիցենզավորված անձանց միջև կնքված և էլեկտրական էներգիայի ու բնական գազի ներկրման և արտահանման պայմանագրերի գրանցման կարգի, լիցենզիաների պայմանների և մի շարք այլ իրավական ակտերի վերանայման աշխատանքներին:

Հանձնաժողովի կարգավորման տիրույթում գտնվող ոլորտների լիցենզավորման կարգերի լրամշակումն ու կատարելագործումը մշտապես գտնվում են հանձնաժողովի ուշադրության կենտրոնում, ինչը կշարունակվի նաև 2018 թվականին: Ելնելով իրավակիրառ պրակտիկայում ծագած հարցերի լուծման անհրաժեշտությունից՝ նախատեսվում է կատարել փոփոխություններ նաև լիցենզավորմանը վերաբերող հանձնաժողովի իրավական ակտերում, որը կնպաստի համապատասխան ոլորտներում լիցենզավորման գործընթացի բարելավմանը և հստակեցմանը:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ընդունած՝ Հայաստանի գործարար միջավայրի բարելավման 2017 թվականի միջոցառումների ծրագիրը

հաշվի առնելով՝ հանձնաժողովի կողմից մշակվել են սպառման համակարգն էլեկտրական ցանցին միացման և էլեկտրական էներգիայի մատակարարման, էլեկտրական էներգիայի մատակարարման պայմանագրերի օրինակելի ձևերի նախագծերը:

Սպառման համակարգն էլեկտրական ցանցին միացման և էլեկտրական էներգիայի մատակարարման պայմանագրով մեկ միասնական փաստաթղթում են ներառվել սպառման համակարգն էլեկտրական ցանցին միացման և էլեկտրական էներգիայի մատակարարման գործընթացները, ինչը հնարավորություն է ընձեռում առավել հեշտացնել նշված գործընթացները և կրճատել դրանց ժամկետները:

Առաջիկայում նախատեսվում է նաև նույն մոտեցումը կիրառել էլեկտրաէներգիա արտադրող կայանների նկատմամբ՝ մեկ միասնական պայմանագրում ներառելով կայանի՝ էլեկտրական ցանցին միացմանը, կարգաբերման – գործարկման աշխատանքների ընթացքում առաքվող էլեկտրաէներգիայի հաշվառմանը և հետագայում էլեկտրաէներգիայի առուվաճառքին առնչվող հարբերությունների կանոնակարգումը:

Ինչպես և նախորդ ժամանակահատվածում, հանձնաժողովն իրականացնելու է վարչական վարույթի, դատական սպասարկման հետ կապված տարբեր բնույթի աշխատանքներ՝ ձեռնարկելով միջոցներ, որպեսզի ապահովվի այդ գործերի քննության բազմակողմանիությունը, լրիվությունը և օբյեկտիվությունը:

Հանձնաժողովը միջոցներ է ձեռնարկելու կարգավորվող ոլորտում գործունեություն իրականացնող անձանց և սպառողների միջև փոխհարաբերությունների կարգավորման ոլորտի խնդիրների վերհանման, դրանց իրավական կարգավորման գործընթացին վերջիններիս ներգրավման համար, որը հնարավորություն կընձեռի ձևավորել ընդհանուր մոտեցումներ, առաջադրված խնդիրների լուծման համար կիրառել միասնական մեխանիզմներ և մեթոդներ:

Միաժամանակ, հանձնաժողովը քայլեր կձեռնարկի իր գործունեության, այդ թվում՝ տարեկան բյուջեի և գործունեության ծրագրի հաստատման համապատասխան գործընթացների թափանցիկության ապահովման, սպառողների և այլ շահառուների համար տեղեկատվության հասանելիության մակարդակի

բարձրացման ուղղությամբ:

Հանձնաժողովը, իր գործառույթների սահմաններում, մասնակցելու է պետական այլ մարմինների, այդ թվում՝ Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի հետ, օրենսդրությամբ ամրագրված իրավասությունների շրջանակում, համագործակցության և փոխօգնության գործընթացի ամրապնդմանը:

2. Սակագնային քաղաքականություն

Սակագնային կարգավորումը հիմնվում է համաշխարհային պրակտիկայում ընդունված անհրաժեշտ հասույթի ապահովման սկզբունքի վրա և նպատակաուղղված է հանրային ծառայությունների ոլորտում կարգավորվող գործունեություն իրականացնող անձանց բնականոն տնտեսական գործունեության ապահովմանը, ինչպես նաև սպառողների և կարգավորվող գործունեություն իրականացնող անձանց շահերի հավասարակշռմանը:

Հանձնաժողովը 2018 թվականի ընթացքում ևս հետևողականություն կդրսևորի իրականացվող սակագնային քաղաքականության կատարելագործման աշխատանքներում: Սակագների գործող կառուցվածքի հետագա կատարելագործումը հանձնաժողովի առաջնահերթ խնդիրներից է, քանի որ սակագների կառուցվածքի միջոցով կարելի է նոր ազդակներ հաղորդել համակարգի զարգացմանը:

Քանի որ նախատեսվում է փոփոխություններ կատարել «Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում, տեղական և միջազգային խորհրդատուների ներգրավմամբ կլրամշակվեն և «Էներգետիկայի մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված կարգավորումներին կհամապատասխանեցվեն Հայաստանի Հանրապետության էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայի ժամանակավոր առևտրային կանոնները:

Հանձնաժողովը 2018 թվականի ընթացքում կշարունակի էներգետիկայի բնագավառում էներգետիկ հաշվեկշիռների, կարգավորվող ընկերությունների կողմից լիցենզավորված գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ ծախսերի ու

պարտավորությունների, իրականացված ներդրումների և սակագների վրա ազդող մի շարք այլ գործոնների վերլուծության և, ըստ անհրաժեշտության, սակագների վերանայման աշխատանքները:

Հաշվի առնելով դրամի փոխարժեքի տատանումները և սղաճի փոփոխությունները, մինչև 2018 թվականի հունիսի 1-ը սահմանված կարգով կճշգրտվեն փոքր հիդրոէլեկտրակայաններից և էներգիայի վերականգնվող այլ աղբյուրների կիրառմամբ գործող կայաններից առաքվող էլեկտրական էներգիայի վաճառքի սակագները: Այս գործընթացը կրում է պարբերական բնույթ և իրականացվում է յուրաքանչյուր տարի:

Ինչպես յուրաքանչյուր տարի, այնպես և 2018 թվականին կուսումնասիրվեն և կհաստատվեն էլեկտրական էներգիա արտադրող խոշոր կայանների կողմից հանձնաժողովի համաձայնեցմանը ներկայացվող պայմանագրային և տնօրինելի էլեկտրական հզորությունների չափաքանակները:

Խմելու ջրի մատակարարման և ջրահեռացման (կեղտաջրերի մաքրման) ծառայությունների մատուցման լիցենզիայում ամրագրված բազիսային սակագների ճշգրտման մեխանիզմների համաձայն՝ 2018 թվականին կճշգրտվեն խմելու ջրի մատակարարման և ջրահեռացման (կեղտաջրերի մաքրման) ծառայությունների մատուցման սակագները՝ մանրածախ ջրամատակարարման ծավալի, էլեկտրաէներգիայի սակագների փոփոխություններով և սղաճով պայմանավորված:

«ԱրմենՏել» փակ բաժնետիրական ընկերության կողմից մատուցվող սակագնային կարգավորման ենթակա ծառայությունների համար սահմանված սակագնային փաթեթներն ընդլայնելու և բաժանորդներին իրենց կարիքներին համապատասխան սակագնային փաթեթներ ընտրելու հնարավորություն ընձեռելու նպատակով, ըստ անհրաժեշտության, կսահմանվեն սակագնային կարգավորման ենթակա ծառայությունների այլընտրանքային սակագնային փաթեթներ:

Նախատեսվում է 2018 թվականին իրականացնել նաև «ԱրմենՏել» փակ բաժնետիրական ընկերության անհրաժեշտ հասույթի վերլուծություն, ուսումնասիրել էլեկտրոնային հաղորդակցության ծառայությունների շուկաներում տեղի ունեցող զարգացումները և անհրաժեշտության դեպքում վերանայել «ԱրմենՏել» փակ

բաժնետիրական ընկերության նկատմամբ կիրառվող սակագնային քաղաքականությունը և սակագնային կարգավորման ենթակա ծառայությունների ցանկը:

3. Լիցենզավորում

2018 թվականին, հրնթացս կարգավորվող ոլորտում իրականացվող լիցենզավորման գործառույթի, նախատեսվում է՝

- «Գազ էլեկտրաէներգիայի դիմաց» ծրագրի իրականացման համար, համապատասխան հայտի հիման վրա, երկարաձգել «Երևանի ջերմաէլեկտրակենտրոն» փակ բաժնետիրական ընկերությանը տրամադրված՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետությունից բնական գազի ներկրման և Իրանի Իսլամական Հանրապետություն էլեկտրական էներգիայի (հզորության) արտահանման լիցենզիաների գործողության ժամկետները.
- համապատասխան հայտի հիման վրա երկարաձգել «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերությանը տրամադրված՝ Հայաստանի և Վրաստանի էներգահամակարգերի վթարային կամ անհաղթահարելի ուժի հետևանքով առաջացած իրավիճակների ժամանակ Վրաստանի Հանրապետությունից էլեկտրական էներգիայի (հզորության) ներկրման և Վրաստանի Հանրապետություն էլեկտրական էներգիայի (հզորության) արտահանման լիցենզիաների գործողության ժամկետները:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության, «Արմփաուեր» փակ բաժնետիրական և «ՌԵՆԿՈ» ընկերությունների միջև արդեն իսկ կնքվել է Երևանում 250ՄՎտ հզորությամբ համակցված շոգեգազային ցիկլով էլեկտրակայանի նախագծման, կառուցապատման, ֆինանսավորման, կառուցման, սեփականության իրավունքով տիրապետման, շահագործման և սպասարկման մասին շրջանակային համաձայնագիրը:

Հայաստանի Հանրապետոթյան կառավարության 2017 թվականի օգոստոսի 10-ի №973Ա որոշմամբ հավանություն է տրվել Հայաստանի Հանրապետության

կառավարության, «Դեբեդ Հիդրո» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության և «Հայաստանի ներդրողների ակումբ» փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի միջև կնքվող՝ Հայաստանի Հանրապետությունում՝ Լոռու մարզում, 76 ՄՎտ դրվածքային հզորությամբ «Շնող» հիդրոէլեկտրակայանի նախագծման, կառուցապատման, ֆինանսավորման, կառուցման, սեփականության իրավունքով տնօրինման, տիրապետման, շահագործման մասին շրջանակային համաձայնագրին:

Ներկայումս մշակվում է նաև Գեղարքունիքի մարզի Մեծ Մասրիկ համայնքում Մասրիկ-1 արևային ֆոտովոլտային (ՖՎ) էլեկտրակայանի նախագծման, կառուցապատման, ֆինանսավորման, կառուցման, սեփականության իրավունքով տիրապետման, շահագործման և սպասարկման մասին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության աջակցության համաձայնագիրը: Ուստի, համապատասխան հայտերի հիման վրա հանձնաժողովի կողմից կտրամադրվեն էլեկտրական էներգիայի (հզորության) արտադրության լիցենզիաներ:

Հարկ է նշել նաև, որ 11 ընկերությունների տրամադրվել են մինչև 1 ՄՎտ տեղակայված հզորությամբ արևային էլեկտրակայանում էլեկտրական էներգիայի արտադրության լիցենզիաներ, որոնցով ամրագրված էլեկտրակայանների տեղակայված (տեղակայվող) հզորությունների ընդհանուր գումարը կազմում է 9984,2 կՎտ:

Հանձնաժողովը 2018 թվականին ևս կշարունակի էներգետիկայի բնագավառում լիցենզավորված անձանց միջև կնքված, ինչպես նաև էլեկտրական էներգիայի ու բնական գազի ներկրման և արտահանման պայմանագրերի իրավական փորձաքննության և գրանցման աշխատանքները:

4. Սպառողների շահերի պաշտպանությանն ուղղված աշխատանքներ

4.1 Սպառողների սպասարկման որակի ցուցանիշների մոնիթորինգ

Կարգավորվող ընկերությունների կողմից սպառողների սպասարկման որակի

սահմանված ցուցանիշների ապահովման գործընթացը մշտապես գտնվում է հանձնաժողովի ուշադրության կենտրոնում՝ ինչպես կարգավորվող ընկերությունների կողմից ներկայացվող տեղեկատվությունների վերլուծության, այնպես և տեղում իրականացվող ուսումնասիրությունների միջոցով: Այս գործիքակազմի կիրառմամբ հանձնաժողովը մշտապես բարձրացնում է իրականացվող մոնիթորինգի արդյունավետությունը: Հանձնաժողովն էլեկտրական էներգիա, բնական գազ և խմելու ջուր մատակարարող ընկերություններից սպառողների սպասարկման որակի փաստացի ցուցանիշների վերաբերյալ եռամսյակային պարբերականությամբ ստացված տեղեկատվության, ինչպես նաև սպառողների դիմում–բողոքների բնույթի և բովանդակության ուսումնասիրության հիման վրա մշտական մոնիթորինգի է ենթարկում՝

- էլեկտրական էներգիա, բնական գազ և խմելու ջուր մատակարարող ընկերությունների՝ սպառողների մատակարարման ընդհատումների քանակի և տևողության ցուցանիշները,
- էլեկտրական էներգիա, բնական գազ և խմելու ջուր մատակարարող ընկերությունների կողմից սպառողների դիմումներին, բողոքներին և հարցադրումներին պատասխանելու ժամկետները,
- սպառողների մոտ թույլատրելի սահմաններից էլեկտրական էներգիայի լարման շեղման դեպքերի քանակի և տևողության հաշվարկային ցուցանիշները,
- առևտրային հաշվառքի սարքերի խախտման դեպքում էլեկտրական էներգիա և բնական գազ մատակարարող ընկերությունների կողմից կատարված վերահաշվարկները և հաշվարկված տույժերը,
- նոր սպառողի կամ սպառողի վերակառուցվող սպառման համակարգն էլեկտրական ցանցին միացման գործընթացում սահմանված ժամկետների խախտումները և դրանց պատճառները:

Սպառողների սպասարկման որակի սահմանված ցուցանիշներից շեղումների դեպքում մատակարար ընկերությունների հետ պարբերաբար իրականացվում են և կիրականացվեն առկա խնդիրների կարգավորմանն ուղղված քննարկումներ,

մշակվում են միջոցառումներ՝ նման խախտումները հետագայում բացառելու նպատակով: Հարկ է նշել, որ սպառողների սպասարկման որակի ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը եռամսյակային կտրվածքով հրապարակվում է հանձնաժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում (www.psrc.am):

2018 թվականի ընթացքում նախատեսվում են նաև սպասարկման որակի վերաբերյալ ներկայացվող տեղեկատվության հավաստիության ընտրանքային ուսումնասիրություններ:

Ընդհանուր առմամբ, 2017 թվականի 1-ին կիսամյակի ընթացքում գրավոր և էլեկտրոնային եղանակով հանձնաժողով է ներկայացվել 184 դիմում, որից 64-ը՝ էլեկտրաէներգետիկական համակարգի վերաբերյալ, 36-ը՝ գազամատակարարման, 81-ը՝ ջրամատակարարման և 3-ը՝ հեռահաղորդակցության բնագավառների վերաբերյալ:

Մասնավորապես՝

- Էլեկտրական էներգիայի մատակարարմանն առնչվող 64 դիմումներից 12-ը (19%) վերաբերում են վճարման հաշիվներին անհամաձայնությանը, 20-ը (31%)՝ էլեկտրամատակարարման դադարեցմանը, 12-ը (19%)՝ նոր սպառող գրանցվելու ընթացակարգին, 6-ը (9%)՝ էլեկտրաէներգիայի որակին և 14-ը (22%)՝ այլ բնույթի,
- բնական գազի մատակարարմանն առնչվող 36 դիմումներից 2-ը (6%) վերաբերում են վճարման հաշիվներին անհամաձայնությանը, 26-ը (72%)՝ սպառված բնական գազի վերահաշվարկների անհամաձայնությանը, 1-ը (3%)՝ գազամատակարարման դադարեցմանը, 3-ը (8%)՝ ներտնային տեխնիկական սպասարկմանը և 4-ը (11%)՝ այլ բնույթի,
- խմելու ջրի մատակարարմանն առնչվող 81 դիմումներից 22-ը (27%) վերաբերում են վճարման հաշիվներին անհամաձայնությանը, 16-ը (20%)՝ նոր բաժանորդ գրանցվելու ընթացակարգին, 7-ը (9%)՝ ջրամատակարարման գրաֆիկի խախտմանը, 9-ը (11%)՝ մատակարարվող խմելու ջրի ճնշմանը, 8-ը (10%)՝ ջրագծի (կոյուղագծի) վթարին և 19-ը (23%)՝ այլ բնույթի:

Ներկայացված 184 դիմումներից 30-ին տրվել է համապատասխան լուծում, 154-ին՝

պարզաբանում: 2018 թվականի ընթացքում նս հանձնաժողովը պարբերաբար կամփոփի սպառողներից ստացված դիմում-բողոքները և անհրաժեշտ քայլեր կձեռնարկի խնդիրների կարգավորման ուղղությամբ:

Էլեկտրական էներգիայի և բնական գազի մատակարարման և օգտագործման կանոնների լրամշակումը կրում է շարունակական բնույթ, որն իրականացվելու է նաև 2018 թվականին: Նշված կանոններում փոփոխությունները և լրացումները կատարվում են սպառողներից ստացված դիմում-բողոքների վերլուծության, ինչպես նաև մատակարար ընկերությունների և հասարակական կազմակերպությունների կողմից ներկայացվող ողջամիտ առաջարկությունների հիման վրա:

4.2 Սպառողների դիմումների քննարկում

Հանձնաժողովի գործունեության կարևոր ուղղություններից է սպառողների դիմումների քննարկման գործընթացը: Կազմակերպությունների (նաև սպառողների շահերը պաշտպանող) և անհատների կողմից հանձնաժողով են ներկայացվում հանրային ծառայությունների կարգավորվող ոլորտներում ծառայությունների մատուցմանն առնչվող տարաբնույթ գրավոր և բանավոր դիմումներ ու տեղեկատվություն ստանալու հարցումներ: Դիմումները քննարկվում են, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ու ժամկետներում յուրաքանչյուրին տրվում է համապատասխան լուծում կամ պարզաբանում: Հանձնաժողովում գործող թեժ գծի հեռախոսահամարով տրվում է նաև խորհրդատվություն մատակարար-սպառող հարաբերություններում դիմումատուի իրավունքների և պարտականությունների վերաբերյալ: Հանձնաժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում հրապարակվում են դիմումների քննարկման գործընթացի վերաբերյալ տարեկան հաշվետվությունը (մինչև հաջորդ տարվա առաջին եռամսյակի ավարտը) և Ասիական զարգացման բանկի աջակցությամբ իրականացվող «Ենթակառուցվածքների կայունության զարգացման աջակցություն» ծրագրի շրջանակում խմելու ջրի մատակարարման և ջրահեռացման ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ դիմումների քննարկման գործընթացի մասին տարեկան տեղեկատվությունը (մինչև հաջորդ տարվա մայիսի 31-ը): Էլեկտրական էներգիա,

բնական գազ և խմելու ջուր մատակարարող ընկերությունների կողմից հանձնաժողով է ներկայացվում սպառողների դիմումների վերաբերյալ տեղեկատվություն, որը, որպես սպառողների սպասարկման որակի ցուցանիշների բաղադրիչ, սահմանված կարգով քննարկվում և մշտապես վերահսկվում է հանձնաժողովի կողմից: Վերահսկողությունն իրականացվում է ինչպես եռամսյակային կտրվածքով ներկայացվող հաշվետվությունների վերլուծության և ընտրանքային կարգով տեղերում իրականացվող ստուգումների, այնպես և կարգավորվող ընկերություններում դիմումների քննարկման ընթացակարգերի հրապարակայնացման (ընկերության պաշտոնական ինտերնետային կայքում հրապարակում, սպասարկման գրասենյակներում տեղադրում և այլն) միջոցով: Վերլուծության արդյունքներն ամփոփելուց հետո, հանրությանն իրազեկելու նպատակով, ընկերությունների ներկայացրած տեղեկատվությունը եռամսյակային արդյունքներով հրապարակվում է հանձնաժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում: Դիմում-բողոքների քննարկման գործընթացն առավել թափանցիկ և սպառողների կողմից վերահսկելի դարձնելու նպատակով հանձնաժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում գործում է առցանց էլեկտրոնային համակարգ, որտեղ դիմումատուն կարող է հետևել իր դիմումի քննարկման ընթացքին: Վերը նշված գործառույթները, ինչպես նաև դիմումի առարկայի ծագման իրավական կամ կազմակերպական պատճառների վերլուծության արդյունքում գործող նորմատիվ իրավական ակտերի կատարելագործումը, իր իրավունքներին և պարտականություններին դիմումատուի իրազեկվածության բարձրացման աշխատանքները շարունակական են և 2018 թվականին նույնպես գտնվելու են հանձնաժողովի մշտական ուշադրության կենտրոնում:

5. Կարգավորվող ընկերությունների ներդրումային ծրագրերի համաձայնեցում և գնումների մոնիթորինգ

Հանձնաժողովի գործառույթներից իր կարևորությամբ առանձնանում է էներգետիկայի բնագավառի կարգավորվող ընկերությունների կողմից իրականացվող կարճաժամկետ և երկարաժամկետ ներդրումային ծրագրերի ուսումնասիրության և

համաձայնեցման գործընթացը, այդ թվում՝ ընկերությունների ներդրումային գործունեության արդյունքների վերաբերյալ համապատասխան վերլուծական տեղեկանքների կազմումն ու հրապարակումը: Նշված աշխատանքների իրականացումը կարևորվում է սակագներում ներառման ենթակա ներդրումների օգտակար և օգտագործվող ծավալի որոշման, ներդրումների արդյունավետության գնահատման, այդ համատեքստում անարդյունավետ և ոչ հիմնավոր ներդրումների ծավալի բացահայտման և վերհանման առումով՝ սպառողներին առաքվող էլեկտրական էներգիայի և բնական գազի սակագներում դրանք չներառելու սկզբունքից ելնելով: Այդ նպատակով հանձնաժողովը յուրաքանչյուր տարի քննարկում և համաձայնություն է տալիս էներգետիկայի բնագավառի կարգավորվող ընկերությունների հաջորդ տարիների ներդրումային ծրագրերին, ինչպես նաև ամփոփում է նույն ընկերությունների նախորդ տարվա ներդրումային գործունեության արդյունքները և հրապարակում համապատասխան վերլուծական տեղեկանքներ:

Ներկայում էներգետիկայի բնագավառում հանձնաժողովի հետ համաձայնեցված ներդրումային ծրագրեր են իրականացնում «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր», «Գազպրոմ Արմենիա», «Միջազգային էներգետիկ կորպորացիա», «ՔոնթուրԳլոբալ Հիդրո Կասկադ», «Երևանի ջերմաէլեկտրակենտրոն» և «Հաշվարկային կենտրոն» փակ բաժնետիրական ընկերությունները:

Ընդ որում, «Միջազգային էներգետիկ կորպորացիա» փակ բաժնետիրական ընկերության ներդրումային ծրագիրը միտված է Սևան-Հրազդանյան ՀԷԿ-երի կասկադի, մասնավորապես, «Երևան ՀԷԿ-1» հիդրոէլեկտրակայանի արդիականացմանը, հիդրոկառույցների վերականգնմանը և հետագա շահագործման համար ոչ պիտանի սարքավորումների փոխարինմանը, «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր», «Գազպրոմ Արմենիա» փակ բաժնետիրական ընկերությունների ներդրումային ծրագրերը՝ սպառողների սպասարկման որակի ցուցանիշների բարելավմանը, նոր սպառողների սպառման համակարգերի միացմանը, առևտրային հաշվառման համակարգերի կատարելագործմանը, հետագա շահագործման համար ոչ պիտանի սարքավորումների փոխարինմանը, ժամանակակից տեխնիկայի և

տեխնոլոգիաների ներդրմանը, «ՔոնթուրԳլոբալ Հիդրո Կասկադ» փակ բաժնետիրական ընկերության ներդրումային ծրագիրը միտված է հիդրոէլեկտրակայանների հիդրոլոգիական կառույցների և պատվարների ուսումնասիրությանը և շինարարական աշխատանքների գնահատմանը, շրջակա միջավայրի պաշտպանության, տեխնիկական անվտանգության և առողջության պահպանման ոլորտի գործառույթների բարելավմանը, իսկ «Հաշվարկային կենտրոն» փակ բաժնետիրական ընկերության ներդրումային ծրագիրը՝ ընկերության էլեկտրական էներգիայի ավտոմատացված հաշվառման համակարգի արդիականացման աշխատանքների համար անհրաժեշտ հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը:

2018 թվականին հանձնաժողովը կամփոփի հիշյալ ընկերությունների 2017 թվականի ներդրումային գործունեության արդյունքները, ինչպես նաև կքննարկի «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր», «Գազպրոմ Արմենիա», «Միջազգային էներգետիկ կորպորացիա» փակ բաժնետիրական ընկերությունների հաջորդ տարիների ներդրումային ծրագրերը:

Հանձնաժողովն առանձնակի ուշադրություն է դարձնում էլեկտրական էներգիայի և բնական գազի բաշխման գործունեություն իրականացնող ընկերությունների ներդրումային ծրագրերի կառուցվածքին՝ ներդրումներն առաջնահերթ առավել վատթար վիճակում գտնվող բնակավայրերի սպասարկման որակի ցուցանիշների բարելավմանն ուղղելու նպատակով: Անհատապես ուսումնասիրվում է սպառողների կողմից սպասարկման որակի ցուցանիշներին (ընդհատումներ, էլեկտրական էներգիայի լարման թույլատրելի սահմաններից շեղումներ) վերաբերող յուրաքանչյուր բողոք, և բարձրացված հարցի լուծման ուղղությամբ հացեական աշխատանքները ներառվում են ընկերությունների ներդրումային ծրագրերում:

Հանձնաժողովն ինչպես նախկինում, այնպես և 2018 թվականին, հետևողական է լինելու իր կարգավորման դաշտում գործող հանրային կազմակերպությունների կողմից իրականացվող գնումների արդյունավետության ու թափանցիկության ապահովման հարցում՝ սպառողներին առաքվող էլեկտրական էներգիայի և բնական գազի սակագների վրա ազդեցության առումով: Վերջիններիս կողմից գնումների

գործընթացի թափանցիկության ապահովման վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը հրապարակվում է ինչպես Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության գնումների էլեկտրոնային տեղեկագրում, այնպես և ընկերությունների պաշտոնական ինտերնետային կայքերում:

Գնումների գործընթացի արդյունավետության բարձրացման և թափանցիկության ապահովման նպատակով հանձնաժողովը սահմանել է իր հաստատած ցանկում ներառված հանրային կազմակերպությունների գնումների կարգերին ներկայացվող միասնական լրացուցիչ պահանջներ, ինչպես նաև այդ կազմակերպությունների գնումների գործընթացի մոնիթորինգի կարգ, որում ամրագրված են մոնիթորինգի մեխանիզմները և գործիքները, իրականացման և արդյունքների հրապարակման պարբերականությունն ու ձևաչափը:

Գնումների կարգերի նկատմամբ լրացուցիչ պահանջների սահմանման, ինչպես նաև հետագա մոնիթորինգի ենթակա հանրային կազմակերպությունների ցանկերում ներառված են հանրային ծառայությունների կարգավորման ոլորտում գործունեություն իրականացնող մասնավոր բաժնեմաս ունեցող այն ընկերությունները, որոնց կողմից իրականացվող գնումների արդյունավետությունը կարող է ազդեցություն ունենալ սպառողներին առաքվող էլեկտրական էներգայի և բնական գազի սակագների վրա, ինչպես, օրինակ, «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր», «Միջազգային էներգետիկ կորպորացիա» և «Գազպրոմ Արմենիա» փակ բաժնետիրական ընկերությունները, «Տրանսգազ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը, «Հրազդանի էներգետիկ կազմակերպություն (ՀրազՋԷԿ)» բաց բաժնետիրական ընկերությունը, ինչպես նաև «ՔոնթուրԳլոբալ Հիդրո Կասկադ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը (Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի հետ համաձայնեցված ներդրումային ծրագրերի իրականացման նպատակով կատարվող գնումների մասով):

Հաշվի առնելով, որ «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ն չի ներառվել 2017 թվականի ապրիլի 25-ից ուժի մեջ մտած «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության նոր օրենքի կարգավորումների շրջանակում, ինչպես նաև այն, որ հեռահաղորդակցության

բնագավառի ընկերությունները հանվել են նաև Եվրոպական միության երկրներում պետական և հանրային կազմակերպությունների գնումները կարգավորող Եվրոպական պառլամենտի և Խորհրդի դիրեկտիվների կարգավորման դաշտից, «ԱրմենՏել» ՓԲԸ-ն հանվել է նաև հանձնաժողովի կողմից սահմանված հանրային կազմակերպությունների ցանկից:

Նշված ցանկում չեն ներառվել նաև 50 տոկոսից ավելի պետական բաժնեմաս ունեցող հանրային կազմակերպությունները, քանի որ նրանց կողմից իրականացվող գնումների գործընթացը կարգավորվում է «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով:

2018 թվականի ընթացքում հանձնաժողովը, համաձայն հանրային կազմակերպությունների գնումների կարգերի նկատմամբ սահմանված լրացուցիչ պահանջների կատարման մոնիթորինգի կարգի, հանրային ծառայությունների ոլորտի կարգավորվող անձանց կարիքներին համապատասխան ձեռք բերվող ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների քանակի և ժամանակացույցի գնահատման նպատակով կշարունակի իրականացնել նշված անձանց կողմից հրապարակվող գնումների պլանների մոնիթորինգ, որի արդյունքները կհրապարակվեն հանձնաժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում: Նույն ժամանակահատվածում կիրականացվի նաև հանրային կազմակերպությունների գնումների առանձին գործարքների մոնիթորինգ, որը ներառում է հանրային կազմակերպությունների կողմից մինչև գնման հայտարարությունն իրականացված շուկայի ուսումնասիրությունների, գործարքների համար կիրառվող գնման մեթոդների ընտրության, մրցութային փաստաթղթերի և մատակարարների ընտրության ընթացակարգերի մոնիթորինգը: Հանրային կազմակերպությունների գնումների առանձին գործարքների մոնիթորինգի արդյունքները հրապարակվում են հանձնաժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում, իսկ անհրաժեշտության դեպքում հանրային ծառայությունների ոլորտի կարգավորվող ընկերություններին տրվում են թերությունների վերացման և գործընթացների բարելավման վերաբերյալ հանձնարարականներ:

Հանձնաժողովը, համագործակցելով բոլոր շահագրգիռ կողմերի և միջազգային կազմակերպությունների հետ, 2018 թվականին ևս կշարունակի աշխատանքները հանրային ծառայությունների ոլորտի կարգավորվող անձանց կողմից փաստացի կատարված գնումների արդյունավետության ու թափանցիկության բարձրացման ուղղությամբ՝ կիրառելով նաև արդեն իսկ ներդրված մոնիթորինգի մեխանիզմները:

6. **Կարգավորվող ընկերությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության վերլուծություն**

Կարգավորվող ընկերությունների կողմից հանձնաժողով ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների վերլուծության արդյունքները հիմք են հանդիսանում կարգավորմանը վերաբերող հիմնավորված որոշումների ընդունման, սակագների սահմանման ու վերանայման, ինչպես նաև ներդրումային ծրագրերի իրականացման ընթացքի գնահատման և լիցենզիայի պայմանների վերահսկման համար:

2018 թվականի ընթացքում հանձնաժողովը սահմանված կարգով էներգետիկայի, էլեկտրոնային հաղորդակցության, փոստային կապի, երկաթուղային տրանսպորտի բնագավառների և ջրային ոլորտի կարգավորվող ընկերություններից կստանա ֆինանսական հաշվետվություններ և կկատարի համապատասխան վերլուծություններ:

Առաքված էլեկտրաէներգիայի և մատուցված ծառայությունների դիմաց էլեկտրաէներգետիկական համակարգի արտադրող կայաններին և ծառայություններ մատուցող ընկերություններին «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերության կողմից սահմանված կարգով և ժամկետներում վճարումների ապահովման նպատակով 2018 թվականին հանձնաժողովը կշարունակի վերահսկել սպառված էլեկտրաէներգիայի դիմաց սպառողներից գումարների հավաքագրման և «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերության կողմից ընկերություններին վճարումների կատարման ընթացքը:

Էլեկտրաէներգետիկական, գազամատակարարման համակարգերի և ջրային

ոլորտի գործունեության մասին հանրությանն իրազեկելու նպատակով հանձնաժողովը կշարունակի իր պաշտոնական ինտերնետային կայքում հրապարակել կարգավորվող ընկերությունների գործունեության տեխնիկատնտեսական ցուցանիշները:

7. Էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառ

Հաշվի առնելով էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառի կարգավորման քաղաքականության գերակայությունները՝ հանձնաժողովը 2018 թվականի ընթացքում շարունակելու է աշխատանքներ իրականացնել էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառի դինամիկ և համաչափ զարգացման, մրցակցության խթանման, գործարար և ներդրումային միջավայրի բարելավման, բաժանորդների իրավունքների և շահերի պաշտպանության, էլեկտրոնային հաղորդակցության ծառայությունների հասանելիության ապահովման, ինչպես նաև ենթակառուցվածքների զարգացման ուղղությամբ:

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում հանրային ամրակցված հեռախոսակապի և լայնաշերտ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների զարգացման և ենթակառուցվածքների հասանելիության ուղղությամբ կատարված մեծածավալ աշխատանքների արդյունքում ՀՀ բոլոր համայնքներում հասանելի են լարային և (կամ) անլար տեխնոլոգիաների կիրառմամբ հանրային ամրակցված հեռախոսակապի և լայնաշերտ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունները:

Հայաստանի Հանրապետության մարզերում CDMA անլար տեխնոլոգիայի հիման վրա գործող հեռախոսակապի արդիականացման՝ «ԱրմենՏել» փակ բաժնետիրական ընկերության լիցենզիոն պարտավորության կատարման արդյունքում՝ հանրապետության 830 բնակավայրերում հասանելի են 450ՄՀց ռադիոհաճախականությունների տիրույթում աշխատող անլար տեխնոլոգիայի ամրակցված ցանցով մատուցվող ամրակցված լայնաշերտ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունները:

Միաժամանակ, «ԱրմենՏել» փակ բաժնետիրական ընկերության հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության ամրակցված ցանցի ենթակառուցվածքների

զարգացման վերաբերյալ հանձնաժողովի որոշման համաձայն՝ սահմանվել է ընկերության օպտիկամանրաթելային կապուղիների հասանելիության ապահովման ենթակա բնակավայրերի ցանկն ու եռամյա ժամկետում աշխատանքների իրականացման ժամանակացույցը, որոնց կատարման արդյունքում մինչև 2018 թվականի հունիսի 1-ը ընկերության կողմից օպտիկամանրաթելային կապուղիների հասանելիությամբ կապահովվեն Հայաստանի Հանրապետության 40 բնակավայրեր:

Հանձնաժողովի կողմից «ՋԻԷՆՍԻ-ԱԼՖԱ» և «ՅՈՒՔՈՄ» ընկերությունների նկատմամբ սահմանված պարտավորությունների համաձայն՝ վերջիններս 2018 թվականի ընթացքում օպտիկամանրաթելային կապուղիներով հանրային ամրակցված հեռախոսային ծառայությունների հասանելիությամբ կապահովվեն համապատասխանաբար ևս 19 և 10 բնակավայրեր: Նշված բնակավայրերում ամրակցված կապի ցանցերով հեռախոսակապի ծառայությունների մատուցման ապահովման նպատակով հանձնաժողովը կիրականացնի ընկերությունների պարտավորությունների կատարման ուսումնասիրություններ և անհրաժեշտության դեպքում միջոցներ կձեռնարկի ցանցերի հետագա զարգացման և բնականոն փոխգործակցության ապահովման համար:

Հանձնաժողովի կողմից իրականացվելիք մոնիթորինգի և օպերատորների հետ համագործակցության հետագա աշխատանքները հնարավորություն կընձեռեն բարձրացնելու ՀՀ համայնքներում հանրային ամրակցված կապի տեխնոլոգիաների ցանցերի փոխադարձ ներթափանցելիության ցուցանիշը, ինչը հնարավորություն կընձեռի մատուցել հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության կոնվերգենտ ծառայություններ:

Էլեկտրոնային հաղորդակցության ծառայությունների հասանելիության ապահովման և ենթակառուցվածքների զարգացման ուղղությամբ իրականացված աշխատանքների արդյունքում Հայաստանի Հանրապետության բոլոր համայնքները ապահովված են առնվազն մեկ օպերատորի հանրային շարժական կապի 2G և 3G տեխնոլոգիաների ծածկույթով:

Միաժամանակ, 2018 թվականի ընթացքում ՀՀ բնակավայրերի առնվազն 88 տոկոսն ապահովված կլինի 4G և 4G+ տեխնոլոգիաների ծածկույթով:

Հաշվի առնելով վերոնշյալը՝ հանձնաժողովը նախատեսում է 2018 թվականի ընթացքում շարունակել աշխատանքները Հայաստանի Հանրապետության տարածքում շարժական կապի լայնաշերտ 4G և 4G+ տեխնոլոգիաների վրա հիմնված ցանցերը ՀՀ բոլոր բնակավայրերում հասանելի դարձնելու, ինչպես նաև 3G, 4G և 4G+ տեխնոլոգիայի վրա հիմնված շարժական կապի լայնաշերտ ցանցերի փոխադարձ ներթափանցելիությունն ընդլայնելու ուղղությամբ:

Հանրային շարժական կապի 4G տեխնոլոգիայից դեպի 5G տեխնոլոգիայի ցանցերի սահուն անցումն ապահովող LTE-A և LTE-A Pro ցանցերի զարգացման նպատակով հանձնաժողովը ձեռնարկել է նախապատրաստական աշխատանքներ՝ առաջարկելով կատարել համապատասխան փոփոխություններ ՀՀ ռադիոհաճախականությունների բաշխումների աղյուսակում:

Էլեկտրոնային հաղորդակցության բնագավառը հանդիսանում է տնտեսության դինամիկ զարգացող ճյուղ, ուստի հանձնաժողովը նոր տեխնոլոգիաների և ծառայությունների ներդրման համատեքստում մշտապես հետևում է բնագավառի միջազգային զարգացման միտումներին՝ կարգավորման գործընթացը վերջիններիս առավել համահունչ դարձնելու նպատակով:

8. Հանձնաժողովի գործունեության հրապարակայնության, թափանցիկության ապահովումը և համագործակցությունը զանգվածային լրատվության միջոցների ու հասարակական կազմակերպությունների հետ

Հանձնաժողովը, օրենքով իրեն վերապահված իրավասությունների շրջանակում, հրավիրված դռնբաց նիստերի ընթացքում ընդունում է որոշումներ, որոնց կատարումը պարտադիր է կարգավորվող ընկերությունների համար: Հավատարիմ մնալով իր հրապարակային և թափանցիկ գործելաոճին, ինչպես նաև նպատակ ունենալով հանրությանը հնարավորինս իրազեկ պահել հանրային ծառայությունների կարգավորման գործընթացներին, հանձնաժողովը 2018 թվականին ևս իր պաշտոնական ինտերնետային կայքում շարունակաբար կիրապարակի մանրամասն տեղեկատվություն նիստերում քննարկվող հարցերի վերաբերյալ:

Կարևորելով զանգվածային լրատվության միջոցների հետ

համագործակցությունը՝ հանձնաժողովը մշտապես ուշադրության կենտրոնում է պահում նրանց կողմից բարձրացված հարցերը: Ինչպես յուրաքանչյուր տարի, այնպես և 2018 թվականին, հանձնաժողովը, ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետներում պարզաբանումներ կտրամադրի զանգվածային լրատվության միջոցների գրավոր և բանավոր հարցադրումներին, կապահովի նրանց մասնակցությունը հանձնաժողովի նիստերին և հանրային քննարկումներին, որը կնպաստի կարգավորող մարմնի գործունության թափանցիկության, հրապարակայնության և սպառողների իրազեկվածության աստիճանի բարձրացմանը:

Հանձնաժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքը, որը պարբերաբար թարմացվում է, զանգվածային լրատվամիջոցներին, սպառողների շահերը պաշտպանող հասարակական կազմակերպություններին և ցանկացած շահագրգիռ անձի հնարավորություն է ընձեռում տեղեկանալ հանրային ծառայությունների ոլորտի կարգավորման գործընթացին, ծանոթանալ հանձնաժողովի գործունեությանը, ստանալ ծառայությունների սպասարկման որակի և սպառողների իրավունքների վերաբերյալ սպառիչ տեղեկատվություն:

Կարևորելով սպառողների հետ աշխատանքը՝ հանձնաժողովը 2018 թվականին կշարունակի հանրային հնչեղություն ունեցող, մասնավորապես, սակագների ձևավորմանը, փոփոխությանը և սպառողների իրավունքների պաշտպանությանն առնչվող հարցերի շուրջ սերտ համագործակցությունը սպառողների իրավունքները պաշտպանող հասարակական կազմակերպությունների հետ, ինչի արդյունքում ևս բարձրանում է հանրության իրազեկվածության մակարդակը:

Հաշվի առնելով հանրության առջև հաշվետու լինելու օրենքի պահանջը, ինչպես յուրաքանչյուր տարի, այնպես և 2018 թվականին հանձնաժողովը կհրապարակի նախորդ տարվա իր գործունեության հաշվետվությունը:

2018 թվականին հանձնաժողովի անդամները և աշխատակազմի մասնագետները հանրային հնչեղություն ունեցող խնդիրների շուրջ պարբերաբար հանդես կգան ճանաչողական բնույթի հաղորդումներով, պարզաբանումներով և հարցազրույցներով: Կշարունակվի մամուլի հրապարակումների ամենօրյա

վերլուծությունը:

9. Համագործակցությունը միջազգային կառույցների և Արցախի Հանրապետության կարգավորող մարմնի հետ

Հանձնաժողովը մշտապես համագործակցում է միջազգային կազմակերպությունների և այլ երկրների կարգավորող մարմինների հետ:

Մասնավորապես, հանրային ծառայությունների կարգավորվող ոլորտում միջազգային լավագույն փորձն ուսումնասիրելու և Հայաստանի Հանրապետությունում այն կիրառելու կամ կիրառման հնարավորությունները դիտարկելու նպատակով հանձնաժողովը համագործակցում է Համաշխարհային բանկի, Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի, Ասիական զարգացման բանկի, ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության (USAID), ԱՄՆ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովների անդամների ազգային ասոցիացիայի (NARUC), Հեռահաղորդակցության միջազգային միության (ITU), ԵՄ համապատասխան կառույցների, հատկապես՝ ԵՄ Արևելյան գործընկերության երկրների էլեկտրոնային հաղորդակցության կարգավորող մարմինների խմբի (EaPeReg), Սևծովյան տարածաշրջանային կարգավորման նախաձեռնության (BSRI), Էներգետիկայի կարգավորող հանձնաժողովների տարածաշրջանային ասոցիացիայի (ERRA) և Ջրային համակարգի միջազգային ասոցիացիայի (IWA) հետ:

2018 թվականին ևս նախատեսվում է շարունակել համագործակցությունը նշված կառույցների հետ՝ իրականացնելով համատեղ ծրագրեր, մասնակցելով Էներգետիկայի կարգավորող հանձնաժողովների տարածաշրջանային ասոցիացիայի (ERRA) և ԵՄ Արևելյան գործընկերության երկրների էլեկտրոնային հաղորդակցության կարգավորող մարմինների խմբի (EaPeReg) հերթական հանդիպումներին և նիստերին, Համաշխարհային բանկի և ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության կողմից կազմակերպվող սեմինարներին:

2014 թվականի նոյեմբեր ամսին ստորագրված «Համագործակցության հուշագրի» շրջանակում կշարունակվի համագործակցությունը Վրաստանի Հանրապետության Էներգետիկայի կարգավորման ազգային հանձնաժողովի հետ:

Հանձնաժողովը շարունակելու է համագործակցությունը Չեխիայի Հանրապետության հետ, 2016 թվականի հոկտեմբեր ամսին Պրահա քաղաքում հանձնաժողովի և Չեխիայի հեռահաղորդակցության հանձնաժողովի միջև ստորագրված «Փոխըմբռնման հուշագրի» շրջանակում:

Արդյունավետ համագործակցություն է իրականացվում Արցախի Հանրապետության հանրային ծառայությունները և տնտեսական մրցակցությունը կարգավորող պետական հանձնաժողովի հետ, որը կշարունակվի նաև 2018 թվականի ընթացքում: Մասնավորապես, երկու կարգավորող մարմինների համատեղ աշխատանքային ծրագրի շրջանակում կիրականացվեն համապատասխան օրենքների և կանոնների նախագծերի մշակման, լրամշակման, ոլորտների մասնագետների փորձի փոխանակման, ինչպես նաև նախանշված քննարկումներին և այլ միջոցառումներին մասնակցության աշխատանքներ՝ ճյուղային և ֆունկցիոնալ բոլոր ուղղություններով:

10. Հանձնաժողովի կողմից բյուջետային մուտքերի ապահովումը

2018 թվականին հանձնաժողովի վերահսկողության ներքո կգտնվի կարգավորվող ընկերությունների կողմից Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե մուտքերի ապահովման գործընթացը՝ լիցենզիաների տուրքերի, ռադիոհաճախականությունների տրամադրման և օգտագործման վճարների, կարգավորման պարտադիր վճարների, ինչպես նաև փոքր հիդրոէլեկտրակայանները լիցենզիաներով ամրագրված ժամանակահատվածում չգործարկելու կամ լիցենզիայի պայմանները ոչ պատշաճ կատարելու համար գանձվող ֆինանսական երաշխիքների գծով վճարումների մասով:

Ըստ կանխատեսումների՝ 2018 թվականին նշված աղբյուրներից պետական բյուջե կփոխանցվի շուրջ 7.2 մլրդ դրամ, որից ռադիոհաճախականությունների օգտագործման և թույլտվությունների տրամադրման գծով մուտքերը կկազմեն շուրջ 6.1 մլրդ դրամ:

11. Հանձնաժողովի 2018 թվականի պահպանման ծախսերի նախահաշիվը

Հանձնաժողովի 2018 թվականի գործունեության ծրագրի կատարումն ապահովելու նպատակով կարգավորող մարմնի այդ տարվա բյուջեն կձևավորվի «Հանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն: Մասնավորապես, հանձնաժողովին հատկացվող պահպանման ծախսերի տարեկան մեծությունը ձևավորվում է «Պետական պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն ձևավորված հանձնաժողովի աշխատավարձի տարեկան ֆոնդը բազմապատկելով 1.75 գործակցով: Օրենքը սահմանում է, որ հանձնաժողովի պահպանման ծախսերի տարեկան մեծության և աշխատավարձի տարեկան ֆոնդի տարբերությունն ուղղվում է հանձնաժողովի պահպանման և կարողությունների զարգացման, հանձնաժողովի անդամների և աշխատողների նյութական խրախուսման և զարգացման, սոցիալական ծրագրերի իրականացման և այլ ֆոնդերին:

12. Հանձնաժողովի 2018 թվականի գործունեության ծրագրի հանրային քննարկումը

Հանձնաժողովի 2018 թվականի գործունեության ծրագրի նախագիծը հանրային քննարկման ներկայացնելու և ողջամիտ առաջարկությունները ծրագրում ներառելու նպատակով այն հրապարակվել է հանձնաժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում, ինչպես նաև համապատասխան գրություններով ուղարկվել հանրային ծառայությունների ոլորտի կարգավորվող ընկերություններին և սպառողների շահերը ներկայացնող հասարակական կազմակերպություններին:

Ծրագրի նախագծի վերաբերյալ առաջարկություններ ներկայացրած կարգավորվող ընկերությունների և հասարակական կազմակերպությունների հետ կազմակերպվել են քննարկումներ և տրվել համապատասխան պարզաբանումներ, իսկ որոշ առաջարկություններ ներառվել են ծրագրում:

Հանձնաժողովի 2018 թվականի գործունեության ծրագրով նախատեսված

աշխատանքները կներառվեն 2018 թվականի աշխատանքային ծրագրում, որը կհաստատվի 2017 թվականի տարեվերջին և կհրապարակվի հանձնաժողովի պաշտոնական ինտերնետային կայքում: